
Spis treści

Spis treści	5
Wstęp: słowo i pojęcie	7
1 <i>La civilisation</i> – narodziny pojęcia w języku francuskim	21
2 <i>The civilization</i> – narodziny pojęcia w języku angielskim	54
3 <i>Die Zivilisation</i> – narodziny pojęcia w języku niemieckim	78
4 „Cywilizacja, to jest postęp obywatelenia towarzystw” (Staszic)	90
5 „Cywilizacja europejska jest faktem” (Guizot)	113
6 Trzy cywilizacje: europejska, rosyjska, amerykańska (Czaadajew, słowianofile, Tocqueville)	140
7 <i>La Russie civilisée</i> czy „cywilizacja z niemiecką pieczętką”? (Hercen)	160
8 „Być albo nie być” cywilizacji (Gobineau)	174
9 Biegun zmięzchu cywilizacji (Norwid)	194
10 Cywilizacja – przedmiot historii jako nauki (Buckle)	208
11 Cywilizacja jako ewolucja kultury (Lubbock, Morgan, Tylor)	231
12 Typ kulturowo-historyczny, czyli samoistna cywilizacja (Danilewski)	261

Zakończenie.	292
Podziękowania	301
Streszczenie i słowa kluczowe.	302
Summary and keywords	304
Bibliografia	306
Indeks osób	312
Indeks pojęć	319
Spis ilustracji	322